

Ania ti kontrolado a panagpadanum? [Panangmanehar iti padanum]

Daytoy ti umno a wagas ti panagpadanum tapno makainut iti gastos ken tumulong a mangpadakkel a nasalun-at dagiti mula. Mairekomenda ti simple ngem nainut a wagas ti panagpadanum sakbay ti panagmula, ken ti panagusar iti *observation well* tapno maammuan ti umiso a tiempo ti panagpadanum.

Dagiti Benepisio

- Bumassit iti agarup 16-35% ti danum a mausar iti panagtalon ngem saan a bumassit ti apit
- Makatulong iti nasayaat a panagtubo dagiti bukel ken panagungar dagiti raep, panaggipi, ken panagpapada ti panagdakkel dagiti dawa
- Ngumato ti abilidad ti mula a mangaramat kadagiti sustansia iti daga ken dagiti naiyaplay wenna naiwaris nga abuno
- Balansienna dagiti nutrihenon iti daga
- Tumulong a mangkontrol iti panagtubo ti ruot
- Malapdan ti panagperdi dagiti bisukol
- Mapabassit ti gastos dagiti agar-aramat ti bomba a pagpadanum
- Pakidserenna ti puon ti mula tapno malapdan ti panagdeppes
- Nalaklaka ti pannakausar dagiti makinaria a paggapas ken pagbunag
- Mapabassit ti gastos iti panagtalon kas iti krudo/gasolina ken panandan
- Dumanon ti padanum kadagiti napungto a talon a serbisyoan ti irigasion

Dagiti Makausar

1. Taltalon nga addaan iti limitado a suplay ti danum wenna dagiti taltalon a makaala iti padanum manipud kadagiti sumaganad:
 - Pungto iti irigasion
 - Small water impounding system
 - Small farm reservoir
 - Komunal nga irigasion
 - Kulukol wenna bubon (bito).
2. Taltalon nga asideg iti kanal nga addaan kadagiti sumaganad a kasasaad:
 - Nalaka nga agludulod a talon a makatubeng iti panagisagana ti daga, panaggapas ken panagbunag ti apit.
 - Agkurkurang iti zinc ken sulfur
 - Nakapuy a panagramut ti mula gapu iti adu a naalsem nga organiko a naggapu kadagiti nagrupsa a bambanag gapu iti nakurang a pannakaangin ti daga.

Dagiti Nasisita a Konsiderasion iti Panagpadanum

1. Wagas ti Panagmula

- Nairaep (kadawyan a masurot iti panagtutudo ken kadagiti lugar a narigat a makontrol ti danum).
- Naisabog (basbassit ti danum a mausar no isabog ti bin-i)

2. Panawen ti panagmula

- Kalgaw (ad-adu ti danum a mausar)
- Matutudo (saan unay a masansan ti panagpadanum)

3. Klase ti daga

- Ti talon nga addaan napigket a daga (fine-textured soil) ket napapaut nga agtalinaed ti danumna, kadawyan nga agpaut ti danum iti 3-5 nga aldaw ti kaadalem a 5 sm. Saan ngarud a nasken ti kanayon a panagpadanum.
- Ti talon nga addaan kal-kalaingan a kapigket a daga ket agtalinaed ti danumna iti las-ud ti nakurkurang ngem 12 nga oras, isu a masansan ti panagpadanum. Mantenaren ti 2-3 sm ti kaadalem ti danum. kauneg ti danum iti kada panagpalayas tapno saan unay nga agkurang ti danum.

Panangrikna ti kinalamuyot wenno kinakersang iti daga

Riknaen ken kitaen ti daga tapno maammuan ti klasena. Mangbasa iti sangkapirit a daga ken pagrinnisrisen daytoy iti tengnga ti tangan ken tammudo sa paliwen dagiti sumaganad:

- (A) No nalamuyot ti daga, agdedekket ken agporma daytoy iti sinan-laso kalpasan ti panangpisel ken panangrisiris. Dagiti klasena ket pimmla a daga (clay loam, silty) ken naparayapay a pimmla (sandy clay loam).

- (B) No saan unay a nalamuyot ti daga, saan unay nga agdedekket, nakirsang, ken saan nga agporma ti sinan-laso kalpasan ti panangpisel ken pinangrisiris, daytoy ti klase ti pitak a daga (loam ken silt loam) ken pannaraten a pitak (sandy loam).

Reviewed by:

Jovino L. de Dios

Language Editors:

Bethzaida M. Catudan

Leah May dC. Tapeç

Maribel B. Alupay

Reynold M. Caoili